

इति आर्याः” इति धनपालः । ¹शीकायमानः । अयम् अनृदित् इति केचित् ।
सर्वाणि रूपाणि भौवादिकचीभितिवत् (530) ऊह्यानि ।

(1717) “ शीङ् स्वप्ने ” (II-अदादि:-1032. अक. सेट्. आत्म.)

शायकः-यिका, शायकः-यिका, ²शिशयिषकः-षिका, ³शाशय्यकः-य्यिका ;

⁴शयिता-त्री, शाययिता-त्री, शिशयिषिता-त्री, शाशय्यिता-त्री ;

— शाययन्-न्ती, — शाययिष्यन्-न्ती-ती ; —

⁵शयानः, ^A⁶शाययमानः, शिशयिषमाणः, शाशय्यमानः ;

शयिष्यमाणः, शाययिष्यमाणः, शिशयिषिष्यमाणः, शाशय्यिष्यमाणः ;

⁷सुखशीः-सुखश्यौ-सुखश्यः ; — — —

⁸शयितम्-तः^B-तवान्, शायितः, शिशयिषितः, शाशयितः-तवान् ;

⁹शयः, ¹⁰विशयी,

1. ‘गुरोश्च हलः’ (3-3-103) इत्यकारप्रत्यये शीका इति सिद्धयति । शीकां करोति इत्यर्थे ‘अटाग्रशीका—’ (वा. 3-1-17) इत्यादिना क्यङ् । अयं च क्यङ् ‘तत्करोति’ (वा. 3-1-26) इति णिचोऽपवादः । ‘णिजपीभ्यते’ इति न्यासकारः । क्यङन्तात् शानचि रूपमेवम् । शीकायमानः=सेचक इत्यर्थः ।
 2. सञ्ज्ञन्तात् द्विवचनादिकेषु कृतेषु सर्वत्र रूपमेव बोध्यम् ।
 3. यङन्ते प्रत्ययस्य ङित्वात् ‘अयङ् यि ङिति’ (7-4-22) इत्ययङ् सर्वत्र बोध्यः ।
 4. ‘इवर्णेभ्यश्च शीङ्भ्रिजावपि’ (व्याघ्रभूतिकारिका ; काशिका 7-2-10) इति वचनाद् धातोः इङ् भवतीति बोध्यम् ।
 5. शानच्प्रत्ययस्य ‘सर्वधातुकमपित्’ (1-2-4) इति ङित्वात्वेन यद्यपि ‘ङिति च’ (1-1-5) इति गुणनिषेधोऽत्र प्राप्तः ; तथापि ‘शीङ्ः सर्वधातुके गुणः’ (7-4-21) इति विशेषविधानाद् गुणो भवतीति बोध्यम् । ‘शयाना भुजते यवनाः’ इत्यत्र ‘लक्षणहेत्वोः क्रियायाः’ (3-2-126) इति शानच् इति ज्ञेयम् ।
 6. अचित्तवत्कर्तृकत्वे एवं शानजपि ण्यन्तात् भवतीति माधवः । चित्तवत्कर्तृकत्वे तु ‘अणावकर्मकात् चित्तवत्कर्तृकात्’ (1-3-88) इति नित्यं परस्मैपदमेव ।
 7. सुखं शेते इति सुखशीः । द्विवचनादौ ‘एरनेकाचोऽसंयोगपूर्वस्य’ (6-4-82) इति यणि सुखश्यौ सुखश्यः इत्यादीनि बोध्यानि ।
 8. ‘निष्ठा शीङ्—’ (1-2-19) इति वचनात् धातोरत्र निष्ठाया अकित्वम् । तेन गुणः ।
 9. पचादिपाठादन्त्ययः । गुणायादेशौ ।
 10. ‘विशयी देशे’ [ग. सू. 3-1-134] इति ग्रन्थादिपाठात् विपूर्वकात् णिनिप्रत्ययः । निपातनात् देशविशेषवाचकत्वे वृद्धयभावः । अन्यत्र विशायी इत्येव ।
- A. ‘शयानां’ कुष्ठले तारां दिविष्ठाभिव निर्मलाम् ॥ ’ भ. का. 9-84.
- B. ‘मणिरत्नाधिशयितं प्रत्युदैक्षन्त तोयधिम् ॥ ’ भ. का. 7-103.